

Trafikskadenämnden

VERKSAMHETEN

2012

Box 24048 104 50 Stockholm Tel 08-522 787 00 Fax 08-22 87 31 E-post info@trafikskadenamnden.se
www.trafikskadenamnden.se

TRAFIKSKADENÄMNDEN

Verksamheten 2012

Inledning

Ersättning för personskada lämnas i form av trafikskadeersättning enligt trafikskadelagen från år 1975 och bestäms med tillämpning av skadeståndsrättsliga regler och principer. Trafikskadenämnden har funnits sedan 1936. Nämndens uppgift är, som det står i nämndens reglemente, ”att verka för en enhetlig och skälig personskadereglering inom trafikförsäkringen”.

Trafikskadenämnden har starka offentlighetsrättsliga inslag genom att det i trafikförsäkringsförordningen anges att trafikförsäkringsbolagen är skyldiga att upprätthålla och bekosta en särskild skaderegleringsnämnd och att nämndens reglemente ska godkännas av regeringen. Enligt bestämmelser i reglementet är trafikförsäkringsbolagen skyldiga att i allvarligare skadefall inhämta yttrande från nämnden. Nämndens yttrande är av rådgivande karaktär. Nämndens administration är knuten till Trafikförsäkringsföreningen.

På grund av tidigare problem med nämndkansliets nya ärendehanteringssystem kommer det inte att lämnas någon verksamhetsberättelse för 2011.

Ordförande i Trafikskadenämnden är sedan den 1 januari 2012 justitierådet Annika Brickman.

Nämnden är sammansatt av jurister (ordförande och vice ordförande; i praktiken med domarutbildning), lekmanaledamöter (från olika fackliga organisationer) och ledamöter med ingående kunskaper och erfarenhet av reglering av personskador hos bolagen.

Nämndens ordförande utses av regeringen medan övriga ledamöter förordnas av Finansinspektionen. Det är Finansinspektionen som bestämmer ersättningen till juristerna och till lekmanaledamöterna.

Mer information om nämndens verksamhet finns på www.trafikskadenamnden.se.

Trafikförsäkringsbolagen är skyldiga att rådfråga nämnden när det gäller

- ersättning under invaliditetstid för inkomstförlust, om den medicinska invaliditeten uppgår till minst tio procent eller förlusten beräknas till lägst ett halvt basbelopp om året
- ersättning under invaliditetstid för kostnader eller för ideell skada (lyte eller annat stadigvarande men, olägenheter till följd av skadan) om den medicinska invaliditeten uppgår till minst tio procent
- ersättning för förlust av underhåll efter en avliden person
- omprövning av ersättningsfrågor som har bedömts slutligt
- andra frågor om ersättning om den skadelidande begär det eller om det i övrigt finns särskilda skäl till det.

TRAFIKSKADENÄMNDEN

När nämnden sammanträder deltar normalt sex ledamöter, två från varje ledamotskategori (jurister, lekmannarepresentanter och försäkringssakkunniga, vanligen anställda i försäkringsbolag). Ärenden av enklare beskaffenhet kan avgöras av tre ledamöter, en från varje ledamotskategori. Enklare ärenden kan också, under vissa förutsättningar, avgöras av ordföranden eller en vice ordförande ensam.

Ersättningsfrågor av principiell betydelse som rör riktlinjer för bedömning av enskilda ärenden handläggs av ett särskilt råd bestående av fem ledamöter från varje ledamotsgrupp.

I arbetsordningen för nämnden finns bestämmelser om den praktiska hanteringen av ärendena. Det anges bl.a. att rådet bestämmer hur bolagens redovisning av ett ärende ska ske och att skadeakten med alla handlingar också ska överlämnas till nämnden. Det anges vidare att nämnden, om det behövs, kan infordra ytterligare utredning. Om tillfredsställande utredning kan erhållas endast genom prövning i domstol kan nämnden anmäla detta till bolaget och således avstå från att lämna ett yttrande i ärendet. Yttranden av allmänt intresse som kan vara vägledande för skaderegleringsverksamheten ska offentliggöras som s.k. cirkulärreferat.

Under året kom det in 3 832 ärenden till nämnden, vilket är en minskning med drygt 17 procent sedan föregående år. Cirka 37 procent av dessa ärenden har en invaliditetsgrad i intervallet 10 -14 procent medan drygt 32 procent ligger i intervallet 1- 9 procent och alltså inte är obligatoriska. Nämnden hade 214 sammanträden under 2012.

Nämnden kan inhämta utlåtande från oberoende läkare – vilket är vanligast i frågor om samband eller invaliditetsgrad. Varje trafikförsäkringsbolag har under året också haft möjlighet att via nämndens kansli inhämta yttrande från någon av dessa läkare. När det gäller utfallet av de bedömningar som har gjorts av läkarna under året hänvisas till bilagd statistik. Av denna framgår bl.a. att nämnden under året inhämtat läkarutlåtanden i 183 ärenden.

Nämndens ärendebalanser och hanteringstider

Under året har den totala ärendebalansen (exklusive s.k. läkarärenden) minskat från 969 ärenden till 891 ärenden. Den genomsnittliga hanteringstiden för samtliga behandlade ärenden under 2012 (exklusive s.k. läkarärenden) uppgick till 3,2 månader. Hanteringstiden i nämnden under året redovisas i Statistiken under punkt E.

Ersättningsfrågor

För en personskada som har inträffat till följd av trafik med trafikförsäkringspliktigt fordon betalas ersättning oberoende av hur skadan har uppkommit eller vem som har orsakat den. För ersättningen svarar det försäkringsbolag som har meddelat trafikförsäkring för fordonet. Om fordonet är oförsäkrat får den skadade vända sig till Trafikförsäkringsföreningen för att få skadan reglerad. Detta gäller också om skadan har uppkommit till följd av trafik med ett fordon som inte går att identifiera, exempelvis därför att föraren har smitit från olycksplatsen.

Ersättning för personskada regleras enligt bestämmelserna i 5 kap. skadeståndslagen, vilket framgår av 9 § trafikskadelagen.

TRAFIKSKADENÄMNDEN

Vid personskada lämnas ersättning för ekonomisk skada av olika slag som uppkommit till följd av olyckan, t.ex. sjukvårds- och läkarkostnader, hemhjälpkostnader, inkomstförlust och pensionsförlust. Vid dödsfall på grund av en trafikolycka betalas ersättning för begravningskostnader och andra kostnader samt ersättning för förlust av underhåll till efterlevande. Närstående kan också, om skadefallet har inträffat efter 2001, i vissa fall få ersättning på grund av dödsfallet för psykiska besvär.

Förutom ersättning för ekonomisk skada betalas ersättning för ideell skada. Med sådan skada avses sveda och värk under akut sjuktid. Vidare avses med ideell skada lyte eller annat stadigvarande men, d.v.s. besvär som ger en bestående invaliditet. Till ideell skada räknas också olägenheter, som brukar beskrivas som besvär och risker som drabbar den skadade i arbetslivet och i övrig livsföring. För skador som har inträffat före 2002 kan ersättning för olägenheter således förekomma. För skadefall därefter gäller i stället en utvidgad ersättning för medicinsk invaliditet (menersättning), som innefattar olägenheter. För dessa nyare skadefall gäller också en bestämmelse om rätt till ersättning för särskilda olägenheter i vissa fall.

Om en personskada blir bestående ska ersättning för ideell skada lämnas med ett engångsbelopp. Beloppets storlek beror på den grad av medicinsk invaliditet som skadan har bedömts medföra. Den medicinska invaliditeten bestäms med tillämpning av ett tabellverk, som Sveriges Försäkringsförbund har gett ut 1996 och 2004.

Trafikskadenämnden fastställer varje år tabeller med vars hjälp ersättning för medicinsk invaliditet – menersättning - bestäms (s.k. hjälptabeller). Beloppets storlek beror på vilken invaliditetsgrad skadan har åsatts och vilken ålder den skadade hade vid invaliditetstidpunkten. Vissa skadetyper invaliditetsgraderas inte utan ersättningen bestäms till ett fast belopp. Detta gäller vid exempelvis synförlust.

Tabellerna för ersättning för medicinsk invaliditet – menersättning - omfattar

1. Skador som inträffat före år 2002. Förutom ersättning för medicinsk invaliditet utgår ersättning för olägenheter,
2. Skador som inträffat från och med år 2002. För dessa skadefall gäller tre tabeller.

Vilken av tabellerna som ska tillämpas beror på i vad mån den skadade förvärvsarbetar. Den första tabellen innefattar, förutom ersättning för medicinsk invaliditet (men), ersättning för anspänning både i arbete och i daglig livsföring i övrigt. I den andra tabellen ingår, förutom menersättning, endast ersättning för anspänning i daglig livsföring i övrigt. Den tredje tabellen, som innefattar enbart ersättning för anspänning i arbete, är avsedd att tillämpas i de fall då den skadelidande återgår i arbete efter det att ersättning för anspänning i daglig livsföring har bestämts.

Med lyte avses utseendemässiga förändringar, såsom ärr och felställningar. För sådana förändringar lämnas ersättning enligt en s.k. ärrtabell. Amputationsskador ersätts med tillämpning av en annan tabell, den s.k. amputationstabellen.

Nämndens senaste hjälptabeller är intagna i Cirkulär 1-2013 och Cirkulär 2-2013. Dessa kan laddas ned från nämndens hemsida.

TRAFIKSKADENÄMNDEN

Trafikskada utomlands

Den som skadas i trafiken på en resa i ett EES-land (EU plus Island, Liechtenstein och Norge) eller i Schweiz behöver inte längre själv kommunicera på främmande språk direkt med det utländska försäkringsbolaget. Detta är ett resultat av det fjärde EU-direktivet avseende motorfordonsförsäkring som har trätt i kraft den 20 januari 2003 (prop 2001/02:133, Ersättning för trafikskador). I varje land ska det finnas ett informationscentrum och ett skadeersättningsorgan. I Sverige har Trafikförsäkringsföreningen båda dessa funktioner.

För den som är bosatt i Sverige och som skadas i en trafikolycka utomlands med en svensk bil regleras skadan i Sverige på samma sätt som tidigare. Det nya direktivet berör framförallt dem som hyr bil eller annat motorfordon i utlandet. Det berör också de gångtrafikanter och cyklister som skadas i trafiken utomlands.

Alla försäkringsbolag som är verksamma inom EES-området eller i Schweiz ska ha en skaderegleringsrepresentant i varje medlemsland. Utländska försäkringsbolag ska utse representanter i Sverige och svenska försäkringsbolag ska på samma sätt utse representanter i dessa länder. När en skadad är hemma igen kan han eller hon få skadan reglerad i hemlandet genom en representant för det utländska försäkringsbolaget.

I varje land kan man vända sig till ett informationscentrum för att få reda på var det påkörande fordonet är försäkrat.

När ett krav på ersättning har framställts till det utländska bolaget eller dess representant ska bolaget eller representanten lämna ett motiverat svar inom tre månader. Görs inte detta övergår skaderegleringen till skadeersättningsorganet. I Sverige är det alltså Trafikförsäkringsföreningen som den skadade ska vända sig till.

Försäkringsbolagens skaderegleringstider

Trafikskadenämnden har sedan lång tid tillbaka för varje verksamhetsår sammanställt en statistik som visar den tid som förflyter innan bolaget ger in ett ärende till nämnden. Det är alltså tiden från invaliditetens inträde till ingivandet av ärendet till nämnden eller, vid en förnyad prövning, från prövningsperiodens början till dess ärendet kommer in till nämnden, som mäts i denna statistik. Statistiken redovisar både branschen som helhet och resp. trafikförsäkringsbolag (se tabell F i bilaga). Av tabellen framgår bl.a. att av de 2 453 ärenden som omfattas av statistiken har 681 ärenden (27,8 procent) hanterats av bolagen inom tre år och 375 ärenden (14 procent) inom två år. I 1 772 fall (72,2 procent) har hanteringen tagit längre tid än tre år; i 421 fall (17,2 procent) mer än tio år.

Rådsmöten

Enligt en bestämmelse i reglementet ska ersättningsfrågor av principiell betydelse som innefattar riktlinjer för behandling av enskilda ärenden handläggas vid sammanträde med ett inom nämnden utsett råd bestående av nämndens ordförande och fyra vice ordförande samt fem ledamöter från var och en av de båda övriga ledamotsgrupperna. Rådet behandlar också viktigare frågor som rör nämndens verksamhet i övrigt.

TRAFIKSKADENÄMNDEN

Rådsmöten

Enligt en bestämmelse i reglementet ska ersättningsfrågor av principiell betydelse som innefattar riktlinjer för behandling av enskilda ärenden handläggas vid sammanträde med ett inom nämnden utsett råd bestående av nämndens ordförande och fyra vice ordförande samt fem ledamöter från var och en av de båda övriga ledamotsgrupperna. Rådet behandlar också viktigare frågor som rör nämndens verksamhet i övrigt.

Under 2012 höll rådet möten i juni och december. Rådsprotokollen kan beställas från nämndens kansli.

Cirkulärreferat

Nämnden gav under året ut ett cirkulärreferat, 1-2012, se bilaga 2.

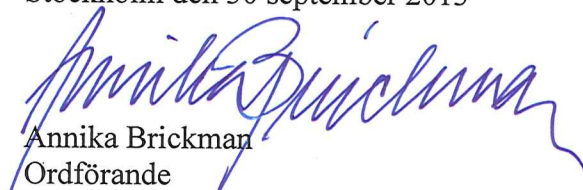
Nämndens kansli

Under året arbetade på nämndens kansli 20 personer. Av dessa är 16 personer jurister.

Statistik

I bilagor lämnas olika statistiska uppgifter om ärenden. Med hänsyn till att det nya ärendehanteringssystemet togs i bruk under 2011 kan uppgifter i denna del enbart redovisas från och med 2012. Statistik före 2011 finns i tidigare verksamhetsberättelser som kan laddas ned från nämndens hemsida.

Stockholm den 30 september 2013

Annika Brickman
Ordförande

Peter Rigling
Kanslichef

Bilagor: Statistik
Cirkulärreferat 1-2012

TSN statistik 2012

1. Inkomna ärenden

Under året inkomna ärenden	3832
varav återkallade	20
varav återkallade läkarärenden	5

2. Behandlade ärenden

Behandlade ärenden	3943
varav bordlagda	129
varav beslut fattats om tillsvidare prövning	49
varav slutreglerade	2642
varav sambandsärenden	829
varav underhållsärenden	193
varav §4-ärenden	1024
varav ärenden med nämndläkarutlåtande	129
Antal personer som fått sitt ärende prövat	3561

3. Antal sammanträden

Antal sammanträden	214
varav med ensam ordförande	12

4. Öppna ärenden vid redovisningsårets slut

Ärendebalans (ej läkarärenden)	891
Ärenden som remitterats till nämndens läkare	89

Analys av beslut

A. Hur nämndens beslut förhåller sig till bolagens ersättningsförslag

Samtliga ärenden	Antal	%	
Förslaget = beslutet	2179	71.0	
Nämnden höjer < 10%	300	9.8	
Nämnden höjer 10-25%	156	5.1	
Nämnden höjer > 25%	263	8.6	23.5
Nämnden sänker	173	5.6	
§4-ärenden (icke obligatoriska)			
Förslaget = beslutet	486	15.8	
Nämnden höjer < 10%	25	4.3	
Nämnden höjer 10-25%	7	1.2	
Nämnden höjer > 25%	52	9.0	14.5
Nämnden sänker	10	1.7	
Samband: förslaget = beslutet	593	91.8	
Samband: beslutet positivt	53	8.2	
Ärenden med inkomstförlust			
Förslaget = beslutet	1869	77.0	
Nämnden höjer < 10%	152	6.3	
Nämnden höjer 10-25%	88	3.6	
Nämnden höjer > 25%	213	8.8	18.7
Nämnden sänker	104	4.3	

B. Ärendenas fördelning på invaliditetsgrader m.m

Samtliga ärenden	Antal	%	
1-9 %	818	32.6	
10-14 %	930	37.0	
15-19 %	353	14.0	
20-49 %	412	16.4	
>50%	205	8.2	
Whiplashskador (nackskada)	1818	(47.6% av 3823 nyinkomna ärenden)	

C. Ombud

	Antal	%	
Behandlade ärenden	3943		
där ombud har anlåtats	2538	66.4	

D. Läkarärenden

Antal ärenden som nämnden remitterat till läkare	124
Antal nämndläkarutlåtanden	183
varav ingen ändring i förhållande till bolagets förslag	110(60.1%)
varav ändring i för den skadade positiv riktning	34(18.6%)
varav ändring i för den skadade negativ riktning	39(21.3%)
Antal ärenden som av bolagen har skickats till läkare via nämndens kansli	4

E. Nämndens hanteringstider 2012 (exkl. ärenden remitterade till nämndens läkare)

Intervall, månader	Antal	%	Akkumulerat antal	%
<2	428	11.5	428	11.5
2-4	2495	67.2	2923	78.7
4-6	714	19.2	3637	98.0
6-8	69	1.9	3706	99.8
8-10	6	0.2	3712	100.0
>10	1	0.0	3713	100.0

Kvartals- och årsvis hanteringstid	Genomsnittstid Dagar(månader)	Antal ärenden
Januari-mars	88.5 (3)	1035
April-juni	96.1 (3.2)	1012
Juli-september	99.4 (3.3)	564
Oktober-december	101.6 (3.4)	1102
Januari-december	96.1 (3.2)	3713
Läkarärenden januari-december	304.1 (10.1)	125

F. Bolagens hanteringstider 2012

Med hanteringstider avses den tid som förflyter mellan antingen invaliditetsdagen eller tidpunkten för skadereglerings-periodens början och den dag då ärendet kommer in till nämnden. I statistiken ingår inte s k § 4-ärenden och sambandsärenden.

Intervall,	Antal	%	Akkumulerat antal	%
< 1	135	5.5	135	5.5
1-2	240	9.8	375	15.3
2-3	306	12.5	681	27.8
3-4	344	14.0	1025	41.8
4-5	236	9.6	1261	51.4
5-6	190	7.7	1451	59.2
6-7	173	7.1	1624	66.2
7-8	149	6.1	1773	72.3
8-9	129	5.3	1902	77.5
9-10	130	5.3	2032	82.8
>10	421	17.2	2453	100.0

Sammanställning av hanteringstider 2012 för respektive försäkringsbolag

Bolag	Intervall										Totalt antal ärenden
	år <2		2-<3		3-<6		6-<10		>10		
	Ärenden antal	%	Ärenden antal	%	Ärenden antal	%	Ärenden antal	%	Ärenden antal	%	
Aktsam	5	6	13	16	27	33	26	32	10	12	81
Dina Försäkringar	10	26	7	18	10	26	9	23	2	5	38
Folksam	77	18	54	12	109	25	113	26	83	19	436
Gjensidige Sveriges Försäkringsaktiebolag	6	32	8	42	4	21	1	5	0	0	19
If Skadeförsäkring	60	14	84	20	169	39	68	16	52	12	433
Länsförsäkringar	71	14	39	8	128	26	117	24	133	27	488
Moderna Försäkringar	14	24	10	17	25	43	8	14	1	2	58
Salus Ansvar	5	11	6	13	9	20	14	31	11	24	45
Svenska Konsumentförsäkringar AB	2	12	4	25	3	19	5	31	2	12	16
Trafikförsäkringsföreningen	20	18	8	7	41	37	30	27	13	12	112
Trygg-Hansa	68	13	52	10	150	29	151	29	100	19	521
Volvia	31	17	17	9	87	47	37	20	13	7	185
Övriga	6	29	4	19	8	38	2	9	1	5	21
Summa	375	15.3	306	12.5	770	31.4	581	23.7	421	17.2	2453